

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak: Egész évre ——— 12 »
Félévre ——— 6 »
Negyedévre ——— 3 »
Egy óra ——— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1928.

XXVII. évfolyam, 96. szám.

Csütörtök, április 28.

Ismét a szövetkezetekről.

A nyilvánosság minden organuma őszinte örömmel fogadta a törvényjavaslatot. Most, a mikor már mindnyájan gyönyörködhetünk annak teljességében, joguk és kötelességük mindazoknak, a kik az ügygyel már hosszabb idők óta foglalkoznak, hogy a javaslatnak esetleg sok vitára alkalmat nyújtó paragrafusait megvilágítsák és megmagyarázzák.

Ezzel a köteleességgel élek és ez alkalommal a 15-ik és 53-ik §§-okkal fogok foglalkozni, melyek a következőképen szólnak:

„15. §. A tag a szövetkezet kötelezettségeiért üzletrésze névértékének ötszörös összegéig felelős.”

„53. §. A rendes tagok a központi hitelszövetkezet tartozásaiért üzletrészeik névértékének ötszörös összegéig felelősek.”

E két szakaszt sokan fogják megtámadni; pedig méltatlanul, mert én még tovább mentem volna és a korlátlan, egyetemleges felelősséget mondtam volna ki és akkor sem tartottam volna a veszélytől, hogy abból egyes jóhiszeműekre kár háramlik.

A ma meglevő szövetkezeteknek egy jó része már többször fokozta a felelősség súlyát úgy, hogy tiszteres egyetemleges felelősséget is vállaltak sok szövetkezetnél; de nem kivétel az sem, hogy korlátlan egyetemleges fizetési kötelezettséget vállaltak, melylyel elérték azt, hogy a hitelt olcsóbban nyerték, de kockázatuk nem nagyobbodott; mert

mindig a közgyűlés állapítja meg és adja a megbízást az igazgatóságnak arra, hogy a legközelebbi közgyűlésig az igazgatóság milyen maximális összeg erejéig köthet ügyleteket és ezen ügyletek lebonyolítására takarékbetét és más hitel-

források felhasználásával fedezetet vegyen igénybe.

Már most: akár egyszeres, akár tiszteres, akár pedig korlátlan a felelősség, ezen így egyhangulag elhatározott üzletekért a hitelszövetkezet minden tagja egyetemleges felelős.

Ha a korlátlan felelősség, vagy ötszörös felelősség mellett is — az illető hitelszövetkezet összes tagjai csakis egyszeres felelősséget akarnak vállalni, úgy a közgyűlés a meghívást az igazgatóságnak csak az üzletrészek egyszereséig fogja megadni.

Igy fogja legtöbb szövetkezet kezdeni, de ha ennek a megbízásnak keretén belül az igénybe vett hitelt többször már egy hónap alatt kimerítette és azt teljes biztonsággal elhelyezte, — látja, hogy ebből reájuk veszély nem háruul, legtöbbször már egy hónap múlva új közgyűlés lesz összehívandó, melyen most már — okulva a multakon — a hitelt és az üzletkört a jegyzett üzletrészek háromszorosáig fogják megállapítani; és ha három-négy hónap múlva ez is teljesen ki lesz merítve, jövedelmező beruházásokra fordítva, ismét előáll a közgyűlés szükségé, melyen a hitelt a törvény szerinti maximális összegig fogják felemelni és egy fél év alatt a legtöbb hitelszövetkezet ott lesz, hogy újabb üzletrészek jegyzése válik szükségessé, hogy a hitel mérve fokoztassék és a szövetkezeti tagok hitelgényei fennakadás nélkül kielégíttessenek.

Veszély csak akkor merülhetne fel, ha az egész igazgatóság, felügyelő-bizottság, könyvvivő, pénztáros és a központ által a felügyelettel s betanítással megbízott könyvvivő, valamennyien, mind, kivétel nélkül elesett, jellemtelen gazemberek volnának.

Ezt még gondolatban sem szabad feltenni. Azért van meg a hitelszövetke-

zeteknek autonómiájuk, azért van meg a központnak esetleges veto-joga, hogy maguk közül mindig a legjobbat válaszzák ki.

Minden faluban van pap, tanító, jóindulatú birtokos, közigazgatási közeg és becsületes földműves, kikre az igazgatás és felügyelet teljes biztonsággal átruházható; és ha ezek egyike esetleg félre is lépne: az ügykezelésnek (mint a javaslatból is látszik) teljesen nyilvános volta miatt, már a második kísérletnél körmére lehet az illetőnek koppantani.

A vezetők ellenőrzik, hogy a hitel a bejelentett és szükséges beruházásra, konverzióra fordítatik-e? Ha nem, úgy az azonnal felmondottanak fog tekintetni és a 76. §. értelmében, minden pör nélkül, kielégítési végrehajtás útján behajtani.

A 23. és 64. §§ ok még különös jogokat biztosítanak a hitelszövetkezeteknek, a mikor az adós ingó vagyonára elsőbbségi zálogjogot nyernek.

Az 53. §. csakis a hitelszövetkezetekre — mint tagokra — szól, csak ezek a rendes tagok a központi hitelszövetkezeteknél. Csak ezek tartoznak ötszörös felelősséggel a jegyzett üzletrészek után; minden más tag alapító és csak alapítványi üzletrészei erejéig felelős.

No már én abban semmi kockázatot és igazságtalanságot nem látok, ha egy községi hitelszövetkezet az általa jegyzett 100 forintos üzletrész után 500 forintig felelős, ha ezzel a jegyzéssel a törvényben körülírt nagy horderejű összes kedvezményeket élvezni akarja és azon felül a kibocsátandó kötvények után befolyandó előnyös hitel egy bizonyos hányadában is részesülni akar.

Ne féljen senki, mert a törvényt nem újabb terheket, de előnyöket akar a kis emberek részére a kormány biztosítani; tálcán nyújtja a jót, behunyt szemmel elfogadhatnók. Ha egyebet nem is érnénk

A „TORONTÁL“ tárczaja.**Pastellek.**

— Egy aglegény relikvíái. —

... A csillagokat nézem, de ne hidd, hogy szeretlek. Ep a csillagoktól tanulom a feledést. Azok az égő, szikrásó gömbök ott a fekete menny boltján, míg reszketve sugározzák ki keblükből a hideg fényt, tanítanak arra, hogy mily hiu, haszontalan a ragyogás.

Arcomba libbenti rózsáid illatát az éji szellő, fűrtös orgonavirág hajlik az utam elé s mi valaha mámorossá, félőrültté tette volna a lelkem, nem ingerli vérem egyetlen cseppjét se már.

Hideg nyugalommal hajtom álomra fejem s kacagok, ha gondolok arra a régidőkre, midőn az éjszakák esendjén az ön ezüstös kacaját hallottam s az éj barna lepéből az ön ingerlően karcsu szilfid alakja bontakozott ki.

A szétfoszlott álmok, illúziók napfényes világából megcsendül ugyan még a lelkem mélyén egy-egy akkord, egy-egy szerelmes, édes, mámoros hangulat, hanem ez csak olyan, mint az őszi napfény, ragyog, de nem hevít... ép úgy mint a csillagok.

Titeket nézlek villogó, reszkető gyémánttüzei az égnek s a ti hideg ragyogástokból meríti a lelkem ezt a keserű bölcselkedést.

Arcomba hajlik az orgonafa lombja, rózsáid illatát hordja felém a szél, éjszaka van, ezüstfehér fényt a lombok koronáira szórja a hold, sápadt éji vándora az égnek.

A keleti égről lomha felhőrongyok kapaszkodnak felebb és felebb, sötét uszályakkal már majd elborítják a holdat; s jó egy erősebb szél roham s kergeti, üzi, veri őket vissza rongyos uszályakkal keletnek...

Egybeboruló orgonalombok sűrűjéből virágos kis ablak szórja szét a fényét. S az ablakra hulló fehér függönyökön túl két alak árnya borul egybe, lágyan, szerelmesen...

Felém hajlja rózsáid illatát a szél s a szerelmes illatár nem ingerel... nem szeretlek én már.

Összeszedtem volna a vadvirágos tavasz minden ékeségét, csak hogy koszorúval övezzem fehér homlokod...

Vagy álom volt talán. Az örülésig exaltált agyam bizarr víziója? A ragyogó, kábitó képekből mi sem igaz, s a tüdőrálom a két bohó gyermek szerelméről a képzelet játéka csak?

Együtt jártuk az erdő ösvényét. A sötét lombok sűrűjéből, vadgalamb bugott felénk, epedőn, szerelmesen, talán a párja után.

Ibolyaillatos, májusi est... emlékszik-e ön még nagyságos asszonyom?

Bibor sugarait szórta szét az áldozó nap, vörösés fényben égtek az erdő. Ingerlő, pajzán napsugár tüztött át a fák sűrűjén s aranyos glóriát font aranyhaja köré.

Messze kéklő hegyek, aranysegélyes felhők integettek felénk s a hegyek ormairól kivillantak már a pásztortüzek is.

Szöke hajának egy-egy hullámát libbenti arcomba a szél.

Zugott az erdő, szerelmes sziszegéssel hajoltak egybe a lombok s a vadgalamb bugott, bugott a tölgyek sűrűjén.

S mi ott térdepeltünk egymás mellett s reszketve, remegve vallottunk egy ősrégi regét a szerelemről. S ott térdelve lángoló arca, dobogó szíve mellett, örült vágyat éreztem megölelni karcsu derekát s lecsókolni kicsattanó piros ajakáról a szerelem tüzeit.

Ejszin szeméit ábrándosan emelé az égbe s míg rózsaszínű karjait imára fonja, a könnyű kis batiszt uj visszahullott a válláig. Két gömbölyű kar delejes melege szállott az arcomnak; reszkető kezekkel kaptam a karja után s szívehez szoritva karcsu derekát, csókuszomjas ajakam mámorosan tapadt leomló, sűrű aranyhajának illatelt fürtei közé, rózsapiros ajakára, mámoros fényben uszó szeméire.

Nem az oltár lépcsőjén kötök az igazi szerelmet.

Ha először dobog szív a szíven s ha először forr, olvad össze két ajak egy mámoros csók varázsában, ott él, ott lobog az igazi tűz, az igazi szerelem.

Igy van-e nagyságos asszony?
Ugye mi gondja önnek erre a bohó regére?

*

Az éjszaka egyre feketedik. A keleti égről felkapaszkodó felhő foszlányok uszályai újlag eltakarták a hold tányérját.

A szalon süppedő, plüss butoraira fekszik az éj s sűrű fátylát csak itt-ott töri át a villogó csillagok tüze.

Rágyujtok a cigarettámra s nézem az éjszakát s elgondolkozom a végzet mostohaságán. Üzik, hajtják agyamban egymást a felzavart mult álmaimnak szines víziói. Hallok az aranyhaju leány ezüstös kacaját; bársony finom

el a törvényvel, mint azt, hogy az illetékesek gyűjtése által a szegény ember némi ingó vagyona is tesz szert, már az is szép volna. De sokkal nagyobbak lesznek az eredmények, sokkal szebbek a gyümölcsök, mint azt azok látják ma, a kik még a hitelszövetkezetekkel úgy, mint mi, belterjesen egyáltalán nem foglalkoztak.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, április 28.

A villamos világításról szóló tárgyalásoknak olyan hatása van a városi képviselő urakra, mint a vörös posztónak a bikára. A legnyugodtabb urak olyankor snájdig debatterekké válnak, jó barátok összevesznek, s a kik máskor csak sört és kávé isznak, ilyenkor vérre szomjaznak. De hát tulajdonképpen nem is a városi villamőről van szó. Hiszen bajnak baj az, hogy a 3 frtos póznákat 10 frtjával fizettük (mint mondják), azért is kár, hogy a város végén palotát építettünk, a melynek most nem vesszük hasznát. De mi ez mindehhez képest, hogy Weiss Gyula városi mérnöknek nincs diplomája.

Az érintett pénzposztóval még csak kibékülünk, de Weiss urnak nincs diplomája! Mi lesz Nagybecskerek várossal, ha három napon belül le nem teszi? Itt rendet kell csinálni. Weissnak nincs diplomája — ki kell írni a pályázatot. Nem arról van szó, hogy ért-e a dolghoz, lelkiismeretes, tisztességes ember-e. Ilyen spróságokkal nem törődünk. Nem is igen beszéltek erről. Az a kardinális kérdés: megszerezte-e az oklevelet. Erről van szó és semmi egyébről. Akinek nincs oklevele, miért is él az a század végén? A kvalifikáció, a kvalifikáció, — ez kell a magyarnak!

Egy szótöbbséggel mégis csak azt határozta a képviselőtestület, hogy egy esztendeig várunk még. Addig remélhetőleg meg lesz a diploma is, meg a békeség is.

Ime részletes tudósításuk:

Elnök: dr. Gardjean József polgármester

Jegyző: dr. Perisics Zoltán v. főjegyző.

Jelen voltak: Reitter Oszkár rendőrkapitány, Pánits és Zachariás tanácsosok, dr. Végh ügyész, Mattanovich jegyző, Hausladen számvető, Filó pénztárnok, Rehák jegyző, Steinitzer, Stakits, Löwy J., Mayer Henrik, dr. Gyorgyevits, Benkovich Mihály, dr. Klein, Mayer Rezső, Benkovich Miklós, Hubert M., Weiterschan F., Schmidt A., Annau István, dr. Brájer, Lindhof J., Várady J., Babinszky J., Weiterschan M., Delfel G., Steckhardt Ferenc idb., Marinkov János, Szabó Ferenc, Muncer L., Szávits János, Bauer H., Balácsi J., Grünbaum Arnold, Bencze A., Szekulits V., Luccics M., Radanov Zs., Radics P., Deszpotov T., Grün J., Sebastian J., Rigó István, Naszits Szvetozár, Kühn János, Andel

karjának, gömbölyű puha vállainak vakító fehér-sége az éjszaka fátján keresztül ingerlően intetet felém, égszin szemem szerelmes ábrándozással emeli a csillagok világa felé . . . s ilyenkor szétkergetem a cigarettám felhőt s nem vagy sehoh, nem látok már sehoh.

Keserű kenyér ez az enyém.

Haza jövök. Négy hideg fal s ijesztően nagy, nagy csönd fogad. Széles világon anyai milliárd lélek vonzódik egy másik lélekhez, engem nem szeret senki s nem ismer senki.

Az átálmódott mult napfényes világából mi sem maradt egyéb mint egy-egy hangulat, szerelmes leány szerelmes csókjának váráza . . .

Arczomba hajtja rózsáid illatát a szél s a szerelmes illatár nem ingerel . . . nem szeretlek én már.

Az egybeboruló orgonalombok sűrűjéből virágos kis ablak szórja szét a fényt s az ablakra omló fehérré függönyökön túl, két alak árnya borul egybe, lágyan, szerelmesen . . . te, meg a férjed!

Igy igaz-e nagyszógas asszonyom?

Olyan csodálatosan hideg ma ez az éj. Bezárom az ablakom. Jó éjt Madonná . . . A csillagokat néztem, de ne hidd, hogy szeretlek!

Gonda József.

Károly, Hiller L., Turinszky P., idb. Steyer Péter, Csincsek, Kovács, Szeghi, dr. Kiss János, Haidegger Odón, Hirsch A., Schillesz Lajos, Annau János, dr. Riesz J., Tarnay F., Eckstein János, Opolczer Lajos, Naszits Pál, dr. Annau Ernő, Popovits Sándor, dr. Schlesinger Mór, Wingerl Ferenc, Végh Károly, Dimitrievits Gy., Kirtyánszki Aron.

Dr. Gyorgyevits kérdesi a polgármestertől, vajjon igaz-e, hogy a városi vashengert mások is használják, s hogy azok fizetnek-e érte.

A polgármester azt válaszolja, hogy az előbbi polgármester az államépítészeti hivatal kérelmére az utóbbinak átengedte a hengert. Lépéseket fog tenni, hogy a város mieelőbb visszakapja.

Interpelláló tudomásul veszi a választ azzal, hogy bér fizetessék a hengerért.

Benkovich Mihály tudni kívánja, vajjon igaz-e, hogy a 10 frtos póznák csak 3 frtot érnek.

A polgármester nem adhat választ, mivel a vizsgálat folyik.

Következik a tárgysorozat.

1. Torontáivármegye tek. törvényhatósági bizottságának feloldó határozata a negyedik kézbesítési állás tárgyában. — A város annak idején azt határozta, hogy az állás nem kell. A törvényhatósági bizottság újabb megfontolásra ajánlja a városnak, a tanács s az állandó választmány tehát azt ajánlja, hogy az új állás szervezése helyett a mostan szolgálatban levő kézbesítők láttassanak el biciklikkel. Hosszas vita után a többség 42 21 ellenében a negyedik állás szervezését mondja ki. Dr. Brájer Lajos felebebezt jelent be.

2. Ugyanannak feloldó határozata Marinkov János fizetés felemelése tárgyában. — Tudomásul szolgál.

3. A tek. alispáni hivatalnak határozata a megfélebbezt virilista névjegyzék tárgyában. — Nikiforovits Simon a virilisták névjegyzékébe felvétetik.

4. A polgármester jelentése Franz J. L. k. t. t. 234 frt jótékony adománya tárgyában. — Köszönettel tudomásul vétetett.

5. A keskenyvágyú vasutak engedményeivel kötendő egyezés. — Az egyezés elfogadtatik.

6. A helybeli róm. kath. hitközség kérvénye temetőjének kibővítésére szükséges utász átengedése tárgyában. — Egy 30 nap mulva egybehívandó közgyűlésen fog tárgyalatni.

7. A polgármester hivatalos előterjesztése, melylyel bemutatja a köztemetőre vonatkozólag Kolleth József és nejevel kötött ideiglenes adásvételi szerződést. — Az egyezés elfogadtatik.

8. Zichyfalva községének kérvénye a városunkban felállítandó internátus tárgyában. — Az egyezés elfogadtatik.

9. A vár. villanyvilágítási bizottság bemutatja a villammi vezetősége által összeállított 1897. évi zárszámadást. — Az állandó választmány javasolja, hogy leírás ne történjék s a vezetőknek köszönet szavazzassék. Ez utóbbit dr. Gyorgyevits ellenzi, mivel csak a köteleességüket teljesítették.

Dr. Kiss János meleg szavakban dicséri a mérnök tevékenységét.

Mayer Rezső elfogadja a javaslatot, de azzal, hogy a jövő évtől kezdve nagyobb összeg leírassék.

A többség ily értelemben határoz.

10. A polgármester jelentése a városi mérnök oklevele tárgyában. — A mérnök jelenti, hogy elfoglaltsága miatt nem szerezhett oklevelet.

Dr. Kiss egy évi halasztást indítványoz, mit dr. Gyorgyevits természetesen ellenez.

A többség Kis javaslatát elfogadja, Gyorgyevits felebbez.

11. A polgármester jelentése az újban beszerzett villamos árammérő órák tárgyában. — Elfogadtatik az állandó választmány véleménye, mely szerint az órák a budapesti műegyetemre küldessenek felülvizsgálat végett.

12. A vár. villanyvilágítási bizottság előterjesztése a vár. villammi alkalmazott díjakra vonatkozólag. — Az év végéig alkalmazandó.

13. A polgármester hivatalos előterjesztése, melylyel a Nagybecskerek városi községi kötelekbe való felvételért járó díjakra vonatkozó szabályrendeletet beterjeszti. — Magyarországi illetőségének 25, külföldinek 50 frt.

14. A gazdasági bizottság előterjesztése egy május hóban tartandó csikódíjazás tárgyában. — 60 frt megszavazzatik.

15. Hivatalos előterjesztés az előfogati ügy ujjászervezése tárgyában. — Elfogadtatik.

16. A torontálmegyei szőnyeggyár részv. társ. kérvénye az 1895. évben megszavazott 500 frt segély átruházása tárgyában. — Kiutalványoztatik, mivel főtartják a gyakorló iskolát.

17. Hivatalos előterjesztés a május hó 1 én szükségelendő pénzüsség mikénti beszerzése

tárgyában. — 25 ezer frt a 150 ezer forintos kölcsönösszegeből kölcsönként felvehető.

18. Hivatalos jelentés a városházbéli megüresedett helyiségek mikénti felhasználása tárgyában. — Hely adatik.

19. Narozsni Samu helybeli lakos kérvénye a községi kötelekbe leendő felvétel tárgyában. — Elfogadtatik.

20. Özv. Werner Edéné kérvénye nyugdíja tárgyában. — Hely adatik.

21. Polgármesteri jelentés Marinkov János megüresedett irnoki állásának betöltése iránt. — A pályázat kiiratik.

22. Pénztár-rovancsolás. — Minden rendben, tudomásul vétetett.

23. A gazdasági ismélőiskolák tanítói részére és pedig Osztiének 100, Dienst Emiliának 75, Fiedler Amáliának 25 frt szavaztatott meg március 1-től.

F. t. á. t.

Nagykikinda, április 27.

A felső torontái ármentesítő társulat folyó hó 25-én délután tartotta választmányi és közgyűlését Rónay Jenő főispán elnöke alatt.

Miután a társulati igazgatónak és főmérnöknek az 1887 évről szóló általános jelentése tudomásul vétetett, Szojka Samu elhunyt társulati szakaszmérnök helyébe Hail Gusztávot választották meg.

Az Uj-szeged-vedresházi árm. társulatnak a felső tor. árm. társulatba való bekebelezése ügyében a választmány kimondotta, hogy a már előzetesen megállapított kölcsönös feltételekkel a társulatot bekebelezi.

A társulat területén még rendezetlen belvizek (Galacka, Bara) szabályozása ügyében egy igazgatói előterjesztést tárgyalt a választmány, mely szerint Aracs és Pészak községek Rónay Jenő elnökhöz kérvényt intéztek, hogy a község határát nagy részben elárasztó belvizek levezetését a társulat eszközölje, illetve, hogy a társulat alapszabályszerű feladatai közé a belviz-rendezést is felvegye.

Igazgató utalva arra, hogy a választmány 1896. évi december hó 7-én, s a társulat közgyűlése 1896. évi márc. hó 29-én hozott határozatával már kimondotta, hogy az ármentesítésnek és belviz szabályozásnak egyesítését kívánatosnak tartja, másrészt pedig hangsúlyozza azt is, hogy Aracs és Pészak községeken kívül, a társulat kötelekében még több más oly község is van, a melynek határa a belvizektől sokat szenved, a mely belvizeket többnyire nehéz lesz elvezetni, tehát indokolt, hogy társulat nekik segítségnyújtson, — minek folytán az előadó kimondandónak véli, hogy a társulat feladatai közé a belvizrendezés is felvételessék és ehhez képest a társulat alapszabályai kiegészíttessenek.

A teherviselés rendezésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy a belvizlevezetés vidékenként más berendezéseket és más teendőket követel, tehát a belvizek költségeire nézve külön érdekcsoportok létesítendőek.

Figyelembe veendő továbbá az is, hogy ha a belvizlevezetés költségeit magok az érdekelt csoportok viselik, akkor a szükséges műnek mikénti létesítésére nézve költségeket viselő érdekcsoportoknak kellő befolyást és ellenőrzési jogot kell biztosítani. Indokoltnak véli tehát igazgató, hogy a belvizrendezési teendők átvállalásához, szükséges megállapodások körvonalozásakor, valamint az alapszabályok módosítására, megszervezésére külön bizottság küldessék ki.

A választmány az igazgatói jelentést egyhangulag elfogadta. Kimondotta, hogy az alapszabályok akként módosíttassanak, hogy a társulat a belvizlevezetést is felvegye feladatai közé. Az igazgató utasított, hogy a műszaki felvételekhez szükséges összegeket folyósítsa.

A közgyűlés végül Suciu János elhunyt választmányi tag helyébe Urbán Pétert választotta meg.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 5. Megyei áll. választmány.
Május 9. Közigazgatási bizottság ülése.
Május 15. Jegyzők gyűlése.
Május 15. Tiszti szék.
Május 15. Kerékpárverseny Nagybecskereken.
Május 16. Tavasz közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 óráig nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

— **Rendjeladmányozás.** Ő felsége f. évi április hó 6-án kelt elhatározásával megengedte, hogy Feyman Gyula pancsovai ügyvéd a királyi szeb Takova-rend IV. osztályát elfogad hasasa és viselhesse.

— **Adóleírások** A „T. K.”-ban olvassuk, hogy az egyenes adó és hadmentességi-díj hátralékok rendezése ügyében a pénzügyminiszter egy bizottságot küld Nagy-Kikindára. A bizottság, mely a nagybecskereki pénzügyigazgatóság kebeléből választatott, a következő urakból áll: Szabó Lajos, Schwarz Ferenc és Mlinárovics János. A bizottság legközelebb már megkezdi funkcióját.

— **Szerb zsinat.** A temesvári gör. kel. szerb egyház tegnap kezdte meg zsinati tárgyalásait a városház tanácstermében. A nagy gyűlés előtt, 1/2 órákor „Veni Sancte” volt a szerb székesegyházban, melyen Doschen Izsák archimandrita nagy segédlettel pontifikált. Az ünnepi istentisztelet után Stefanovics Szilárd vezetése alatt küldöttség ment Popovits Nikanor püspökhöz, a kit a megjelent képviselők a terembe lépésekor zajos éljenzéssel fogadták. A püspök Telecsky orsz. képviselő és Doschen Izsák archimandrita kíséretében jött. Panits Lyubomir nagybecskereki esperes rövid üdvözlő beszédére megys püspök megköszönte a fogadtatást, Isten áldását kérte a zsinat működésére és nyugodt, higgadt tárgyalásra intette az összegyűlteket. A lelkes zsinálval fogadott beszéd után ideiglenes jegyzőkönyvvezetőknek megválasztották: Beleszin Illést és Rodics Lyubomirt. Az igazoló választmány azután hitelesítette a mandátumokat. Összesen 86 mandátumot adtak be; 78 egyházat és 8 világit, melyek kifogástalanoknak találtatván, hitelesítették. A zsinathoz három panasz-irat is érkezett. A tárgyalását azonban nem engedték meg. Az igazoló választmány tárgyalása után Popovits Nikanor püspök ismét megnyitja a gyűlést, mire al-elnöknek egyhangulag dr. Granits Brankó nagy-kikindai ügyvédet és jegyzőknek: Beleszin Illést és Rodics Lyubomirt választották. Délután folytatta tárgyalását a zsinat.

— **Munkás-igazolványok.** A torontál-megyei munkásnép józan felfogását jellemzi az alábbi statisztika, mely azt mutatja ki, hogy mennyien váltottak a folyó hó 15-ig munkás-igazolványokat. Kiadatott a bánlakai járásban ápril 15-ig: Bánlakon 50, Tolvadián 78, Dolácson 112, Offszenczán, 15, Szókán 47, Partoson kiváltás alatt áll 44, Nagy-Gájon kiadatott 137, Nagy-Margittán 34, Zichyfalván 143, Ürményházán 70, Istvánvölgyön 148, Györgyházán 59, Szécsenfalván 53, Ó-Léczen 68, Ujfalun 153, Kanakon 1, Szent-Jánoson 92 drb. Pancsova városában f. évi ápril 15-ig kiadatott 566 drb igazolvány. Munka-szerződés kötött (ápril 15-ig) a bánlakai járásban összesen 49.

— **Esküvő.** Tegnap délután vezette oltárhoz Krumenacker István, a magyar államvasutak nagybecskereki állomásfőnöke, a közs. tanítótestület egyik legképzettebb tagját, Brájer Erzsike kisasszonyt, Brájer Gyula, a tantestület nesterának szép és művelt leányát. Az esketést Pály a Mátyás gyoroki plébános, a menyasszony rokona, végezte, ki emelkedett szellemű beszédet intézett a fiatal párhoz. Kellemes meglepetést keltett a közs. iskola gyermekkarának éneke, a mely a Lohengrin „Nászindulójával” fogadta a lakodalmi menetet. A templomban, mely egészen megtelt közönséggel, a mátkapár barátai és ismerősei szívből üdvözlötték a boldog párt.

— **Esküvői jelentés.** A Blaskovich és Urbán-családok a következő családi jelentéseket adták ki: ebecki Blaskovich István és neje zombori Rónay Amália örömmel tudatják Ernest fiuknak folyó évi május hó 2-án monyorói Urbán Iván és neje jószási és jószáshelyi Purgly Mária leányával Elzával történelőd egybekelését. Nagy-Királyhegyes, 1898. április hó. — Monyorói Urbán Iván és neje jószási és jószáshelyi Purgly Mária örömmel tudatják Elza leányuknak folyó évi május hó 2-án ebecki Blaskovich István és neje zombori Rónay Amália fiával Ernesttel történelőd egybekelését. Arad, 1898. évi április hó.

— **Uj szerb lap Torontálban.** „Srbadia” (Szerbség) c. alatt tegnap N. Kikindán egy új szerb lap jelent meg. A szerb ujság egyelőre hetenkint kétszer jelenik meg. „Srbadia” szerkesztője Koszovác Máté nyug. melencei tanító.

— **A tiszai haltenyésztés érdekében.** A pusztuló tiszai halállomány megmentése és növelése céljából az alsó-tiszai halásztársulat az országos halászati főfelügyelőséggel együtt két millió fogas és süllő ikrát helyeznek el a Tiszában, egy milliót Tiszaen, egy milliót Ó-Becsén. A Schwarzenberg uradalamból szerzik be a megtermékenyített ikrát s e célra készült kosarakban rakják le. Mint nekünk írják, Ó-Becsére hatvan ilyen kosárban érkezik az ikrák. Az áthelyezés és a felügyelet a községeket fogja terhelni.

— **Kerékpár kirándulás.** A „Nagybecskereki Kerékpár-Egylet” kedves idő esetén vasárnap május hó 1-én kerékpár kirándulást rendez Ecskára és Perlaszra, melyre a résztvevni szándékozó egyleti működő tagok ezuttal meghivatnak. Indulás Ferencz-József térről d. u. 3 órákor. Vezető Novák J. C. egyleti főkapitány és Mersdorf Péter egyleti kapitány. A kirándulás megtartását a Rózsa Ignác kereskedése előtti egyleti kék fehér zászló fogja jelezni. Indulás visszafelé Perlaszról 5 órákor. Ecskáról pedig 6 órákor. E helyen megemlítjük, hogy a Nagybecskereki Kerékpár-Egylet választmánya három-három díjat (ezüst érmet) tűzött ki az egylet által rendezendő vasár- és ünnepnap kirándulásokon legtöbbszőr részt vett férfi és nő egyleti működő tagok részére, ugy nemkülönben három-három díjat tűzött ki ez évben legtöbb kilométert tett férfi és nő egyleti működő tagok részére. A beutazott kilométer távolságok az utazásban részt vett két egyleti tag, esetleg mások által is igazolhatók.

— **Asszonyi esetpáté.** Csatádról jelentik, hogy Kaplik Jánosné összeherepelt a vele egy házában lakó sógornéjával Tangner Jánosnéval, mert az azt állította róla, hogy tőle tojásokat lopott. A két fiatal nő között oly heves lett az összetűzés, hogy Tangnerné sógornőjét a közös konyhában szembe köpte, mire az egy vizes korsóval leöntötte a másikat. Erre Tangnerné a szobájába menekült, sógornéja azonban utána rontott, miközben a hirtelen becsapott üvegajtót karjával bezúzta. Az éles üveg a fiatal asszony karjába a csontig behatolt és elvágta az ereket, úgy hogy a sok vérvesztés következtében a szerencsétlen fiatal nő állapota a legnagyobb aggodalomra ad okot.

Törvénytörök.

— **A szárcsai gyilkosság.** Meglepő módon ért véget ma a szárcsai hármass gyilkosság bűnyüge. A déielőtt folyamán a vádbeszédre került legelőször a sor; dr. Milassin Kálmán ismertette az ügyet, elfogadta a jogos önvédelmet s a btk. 79 §-a alapján elejti a vádat. Dr. Pollák Viktor védő emelt ezután szót és mintegy 20 percig tartó nagyhatású beszédben elfogadja a vádhatóság részéről felhozottakat, csak az ellen tiltakozik, mintha egyáltalán véve bizonyíték lenne arra nézve, hogy Olla Pável ütötte le Albu Fülöpöt. A királyi törvénytörök erre visszavonult és egy órai tanácskozás után meghozta az ítéletet, mely szerint Olla Pável a btk. 279. §-ába ütőző szándékos emberölés vádjának és súlyos következményeinek terhe alól a btk. 79. §-ának II. bekezdése alapján felmentetik. Az indokolás kifejti, hogy a bizonyítékok következtében, de a tárgyalás folyamán is arra a meggyőződésre jutott ugyan a törvénytörök,

hogy Olla a gyilkos, de nem lehetett ezt neki még sem beszámítani, mert hiszen az élete volt veszélyeztetve s jogos önvédelemből követte el a vádbeli cselekményt, különben őt ütötte volna le Albu Fülöp. Az sem képez súlyosító körülményt, hogy több baltacsapással végezte ki a gazdáját, mert halálfélelmében mintegy mechanice ütötte s ezek a csapások olyan gyors egymásutánban történtek, hogy az orvosi boncjegyzőkönyv szerint valamennyien élőt értek.

A legény a legnagyobb cinizmussal, egy arcizom változása nélkül hallgatta végig a felmentő ítéletet s csak az ellen tiltakozott, mikor az elnök kijelentette, hogy 75 frtot tartozik a védőjének fizetni, mert ugymond, neki egy garasa sincsen. Azután gondolkodóba esett és lomhán odavetette a kérdést:

— Hát azt a pénzt, a mivel Albu adósom maradt, ki fogja megfizetni?

— Hát a nagy harang.

Egy szó nélkül távozott a teremből, még csak nem is köszönt. Csupán a kapuban jutott valami eszébe s visszarohant a terembe, a hol kezét csókolt a királyi ügyésznek, mielőtt az még észrevehette volna a szándékát.

— **Eltölt orgyilkos.** A budapesti királyi törvénytörök 13 évi fogházra ítélte Juhász József suhancot, ki a múlt év decemberében orozva leltötte a pótharaszti határban Kégl György föld-birtokos, tartalékos huszárhadnagyot.

Szinészet.

— **Léthe vize.** Dícséret érte Halmaynak, hogy páratlan buzgalommal mutatja be az újdonságokat. Hogy egyik-másik darab megbukott már a fővárosi bemutatón, arról viszont az igazgató nem tehet; ő megtette a kötelességét akkor, mikor a változatos műsorról gondoskodott. S így teljesen ártatlan Halmay abban is, hogy a „Léthe vize” épp olyan rossz vigjáték, mint többi angolországi társa. A mikor az angolok vig dolgot akarnak írni, az mindig szomoruan üt ki; ha pláne utánozni akarják a franciát, akkor valószínű tragédia lesz a dologból, mert az angolnál az is szellemesség, ha a szalonban boxolják egymást az emberek. A fenncimzett darabban megvan minden ismert színpadi fogás. Régi ismerősök Caudle Benjamin (Tisztay), a papucs alatt lévő kikapós férj; Susanne (Juhász), a felesége; Cate Floride (Tuboly), az orfeum táncosnő s a fiatal szerelmes pár (Gösz Aranka és Nagy Kálmán), kik a kegyetlen-szívű (Tisztay) nagybácsi akadékoskodása miatt nem lehetnek egymáséi. A második felvonásban az egész atyafiság találkán csipi egymást s lesz akkora bonyodalom, hogy csakis általános bocsánattal lehet a darabot 10 órára befejezni. Caudle urammal, ki folyton pezsgőt iszik s ennek folytán nem emlékszik semmire (innen a darab címe), elhitetik, hogy unokaöccsének menyasszonya az ő fiatalkori bűne s miután a darab szerzője beadta a többi képtelenség után ezt a magasabb fokút is, a függöny nyugodtan gördül le. A darab mindannak dacára elég gyorsan pergott le s a közönség, s melynek alig maradt ideje gondolkozni is a lehetetlen helyzeteken, a szereplőket néha még nyílt színen is megtapsolta. Tisztay Miksa, Déri Béla, Juhász, Tuboly, Klementin, Gösz Aranka, Nagy Gyula, Nagy Kálmán megtettek minden megtehetőt, de ezáltal a darab még sem lett jobb.

—th—

— **Daniella Malvin Nagybecskereken.** Az igazi énekművészet barátainak e napokban ritka műélvezetben lesz részük. Daniella Malvin, a berlini Kroll-opera tagja, ki nagy sikerrel vendég szerepelt ugy a külföldön, mint Magyarország nagyobb városaiban, hétfőn a városi színházban rendez hangversenyt. Az érdekes hangverseny iránt, melyre még visszatérünk, városszerte nagy érdeklődés mutatkozik.

— A mai színházi est. A mai előadás iránt városszerte nagy az érdeklődés, a mit méltán meg is érdemel Déri Béla, a társulat rokonszenves fiatal színésze. Jób Vilmt Kápolnai Juliska játsza, míg Bilitzky kadét szerepét Gööz Aranka vállalta el.

Táviratok.

Országgyűlés

(A képviselőház ülése április 28.)

Budapest, április 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén befejezte a lelkesítő jövedelmek kiegészítéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A háboru.

Budapest, április 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hongkongból jelentik, hogy az amerikai hajóhad az éjjel két órakor elindult Manilla felé.

Budapest, április 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) New Westből érkező hírek szerint tegnap délután három amerikai hadihajó bombázta Matanzos erődöt. A bombázás fél óráig tartott s a spanyolok nagy veszteségével végződött, míg az amerikaiak semmi kárt sem szenvedtek.

A tőzsdéről.

Budapest, április 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat lanyha, a malmok tartózkodnak, néhány ezer mm., vagyonárúnehezen elhelyezhető, az árak 50—60 krral estek. Köttetett:

Buza márc.-ápr.	13 75—13 80
Buza tavaszra	10 72—10 74
Kukorica máj-juniusra	6 02—6 04
„ őszre	6 14—6 16
„ tavaszra	6 02—6 04
Repce	13 10—13 20

Városi színház.

Nagy-Becskekerek, csütörtökön 1898. április hó 28.

Déri Béla jutalomjátékául:

A dolovai nábob leánya.

Eredeti társadalmi színű 5 felvonásban. Irta: Herczeg Ferencz.

Személyek:

Szentirmay Elemér, huszárkapitány	Nagy Gyula
Janka, neje	Tuboly Klementin.
Tarján Gida, főhadnagy	Déri Béla.
Jób Sándor	Torday Károly
Vilma, leánya	Kápolnai Juliska.
Domaháziné	Szepesi Paula
Merlin, báró	Halmay Imre
Blitzzy, hadapród	Gööz Aranka
Miksa	Tisztay Miksa
Lőránt, hadnagy	Nagy Kálmán.

Kezdete 7 és fél órakor.

Nyilttér.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Április hó 23 án megjelent becses lapjának „Hírek” rovatában „Egy román dalárda” című tudósítás a nagytoráki magyar elemet közelebből érinti.

Erinti pedig azért, mert hiszen, ha igaz az, mit a tudósító ír, akkor minket bárki mulasztással vagy éppen gyávasággal vádolhatna — a cikk közölte üzemeknek szándékos elballgatása miatt. Ez késtet engem arra, hogy a tudósítást valótlannak nyilvánítsam, már azért is, mert tényekkel szemben nem egyszerű hírlapi tudósítással, de igenis nyílt, egyenes följelentéssel kell sikra szállni, s ha bebizonyítja a tudósításban megnevezett tanító üzemleit, úgy a hazának sokkal derekabb szolgálatot teljesít, mintha közölgőnkét egyszerűen egy tudósítással pellen-gére állítja.

Mig tehát a tudósító így, s ily értelemben el nem jár, addig az általa emlegetett „hazafias szent érzületet” az ő részéről vonom kétségbe.

Vagyok a tek. Szerkesztő urnak Nagy-Torák, 1898. évi április hó 27-én.

hálás tisztelője
Prándl Ferencz,
községi tanító.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerk.

9 es számú „ZUCKERIN”

Adagtablettekben oly édesítő erővel bír, hogy

fél kiló cukor édességi értéke

csak három és fél krajczárba kerül.

Egy krajczárért 6 csésze kávét lehet megédesíteni. — Olcsóbb tablettek is kínálnak, azonban

csak kizárólagosan „ZUCKERIN” tabletteket kérjünk.

Kapható vegyesáru-üzletekben. — Raktárakat látssir:

DAVID JÓZSEF, ARADON.

Ügynökségi és bizományi üzlet.

359—105

32—50.26

Kaszinókert megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a

kaszinó- és népkertet

f. évi május hó 1-ével megnyitom, mely alkalommal Racz Gyula zenekara fog játszani.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

386—2.1

Tisztelettel

Marcoin Jenő.

Az egyszerűen és szorgalommal kezelt gyümölcsfa-tenyésztés busásan jövedelmez gondozójának; ezért szükséges, hogy a termelők figyelmébe első sorban a fát és gyümölcsöt egyaránt pusztító rovar és féreg ellen irányuljon.

Több hírneves pomológus szakértő tanácsai nyomán sikerült a gyümölcsfa-permetezéshez szükséges alkatrészek birtokába jutnom.

Ezeket az előírt módozat szerint összeállítván, vegyileg megvizsgáltattam, és

„TANARON” (gyümölcsfa-permetező szer)

néven hozom forgalomba, egyidejűleg a szabadság elnyerése céljából a szükséges lépéseket megtettem. Ugy az összeállítás, de különösen a vegyi vizsgálat kitűnő eredménye azon határozott kijelentésre bátorítanak, miszerint a „Tanaron” egyike a legjobb gyümölcs-féregirtó szerekeknek, feltétlenül biztos eredménnyel jár és nincs semmi káros hatással sem a fa, sem pedig annak gyümölcsére.

Egy doboz ára 60 kr.

Az üres sértetlen dobozért 10 krt adok vissza.

Tisztelettel

SUGÁR MANÓ.

(379—53)

gyártótelep: Szabadka, I. ker. Bercsényi-utca 351, saját ház.

Vidéki megrendelések utánvétellel eszközöltetnek.